

Moral for os uden kløer og hugtænder

Ikke overraskende er der kommet en nypuritansk bølge i kølvandet, som hænger de ikke-middelmådige ud og anklager dem for ikke at være mådeholdne med deres ikke-middelmådighed, siger Filosoffen Anders Fogh Jensen.

pres på ethvert individ, at vi må være i livslang udvikling og læring. Med andre ord: Vi må overskride moralen og overskride os selv til stadighed. Ikke overraskende er der kommet en nypuritansk bølge i kølvandet, som hænger de ikke-middelmådige ud og anklager dem for ikke at være mådeholdne med deres ikke-middelmådighed.

Hvad betyder moral for vores forhold til laster og lyster (sex, stoffer, mad, alkohol, shopping, etc.)?

– Betyder det, at lasterne bliver mere spændende? Jo, på sin vis. Men jo mere overskridelsesmoralen har hersket, jo mere slap bliver den elastisk, der tænker overskridelsen.

Hvad påvirker vores moralbegreber?

– Nietzsche ville sige: Graden af svagheit i en kultur. Jeg kunne tilføje, at jeg mener, dyrkelsen af det almindelige genintroducerer et normalitetspres, der ellers var ved at aftage, i takt med at overskridelsen af det normale var ved at blive normalt. Men når tv-udsendelser og web-portaler som Facebook i den grad prøver at gøre det ikke-bemærkelsesværdige bemærkelsesværdigt, så stiger presset på at være ganske normal. For det er nu tilsyneladende blevet bemærkelsesværdigt.

Filosoffen Anders Fogh Jensen er filosofisk konsulent i DISPUK, Dansk Institut for Personaleudvikling, Undervisning og Konsultation og medlem af CEVEAs (Centrum-Vestre Akademiets) advisory board. Læs mere på www.filosoffen.net

se – så er man så meget desto mere i en klemme. Nu om dage, hvor vi har svært ved at undre os over, at Gud kunne tillade verdens ondt, er ansvarsplaceringen for ulykkerne flyttet ned på jorden. Og så handler TV-avisen på sin domstolsagtige måde om at placere skyld for denne verdens ondt. Ulidelig moralisering, men skyld for alle pengene. Som vi siger der, hvor jeg arbejder: Der er ikke noget problem, der er så stort, at det ikke kan gøres værre ved at tilføje lidt skyld.

Hvordan har vores moralopfattelse og -begreber ændret sig de sidste 50 år?

– Jeg tror, at der i særlig grad har dannet sig en frigørelsesmoral. Det vil sige, at forestillinger om opbruddet fra moralens hærgen er blevet en ny moral. Dannelsen af flere muligheder og udnyttelsen af stadig flere muligheder er blevet det, det er umoralsk at sige nej til. Men det skaber samtidig et forandrings-

Jeg tror, at der i særlig grad har dannet sig en frigørelsesmoral. Det vil sige, at forestillinger om opbruddet fra moralens hærgen er blevet en ny moral.

Anders Fogh Jensen, Filosoffen